

แผนการสอนรายคาบ

คาบที่ 3 เรื่องที่สอน การเนา การสอย การทำรังคุด และติดกระดุม โดยครูมาณี กสิกรอุดมไพศาล

---

1. จุดประสงค์การสอน

1. รู้จักประโยชน์ของการเนาการสอยผ้า
2. เน้าผ้าและสอยผ้าได้ถูกต้อง
3. รู้วิธีการกำหนดรังคุด และทำรังคุดได้ถูกต้อง
4. ติดกระดุมแบบต่างๆ ได้ถูกต้อง

2. รายการสอน

1. บอกจุดประสงค์การสอน
2. อธิบายการเนา การสอย
3. สาธิตการเนา การสอย
4. อธิบายการกำหนดรังคุด
5. สาธิตวิธีติดกระดุม

3. วัสดุอุปกรณ์ หนังสือ และสิ่งที่ต้องเตรียม

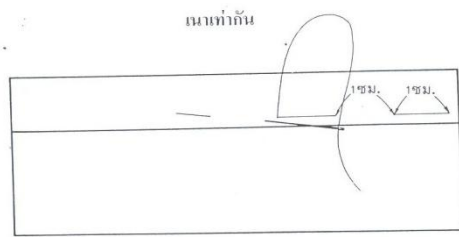
1. แผนการสอนวิชา ผ้าและการแต่งกาย (2400-0101) เรียบเรียงโดย มาณี กสิกรอุดมไพศาล	5. ผ้าสำหรับฝึก (ใช้ผ้าที่ไม่มีลวดลาย)
2. สมุดจด 1 เล่ม	6. กรรไกรตัดผ้า
3. เข็มเนา เข็มสอย	7. ซออล์คขีดผ้า
4. ด้ายเนา ด้ายสอยผ้า	8. กระดุม 2 รู 4 รู
	9. กระดุมแป้น
	10. กระดุมมีก้าน

4. ลำดับชั้นการสอน หรือลำดับชั้นการทำงาน

การเนาแบบต่างๆ

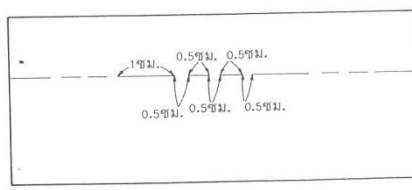
เนาไม่เท่ากัน

1. โดยซ้อนผ้า 2 ชั้นเข้าด้วยกัน ตรึงด้วยเข็มหมุด เพื่อไม่ให้ผ้าเลื่อน
2. เข็มร้อยด้วยยาวประมาณ 30 เซนติเมตร ขมวดปมปลายด้ายเส้นเดียว
3. แทงเข็มทางด้านขวามือ แล้วปักเข็มให้ห่างจากที่เดิมประมาณ 1 เซนติเมตร และแทงเข็มขึ้น ให้ฝีเข็มห่างประมาณ 0.5 เซนติเมตร สลับกันเช่นนี้ไปเรื่อย ๆ ตลอดแนวที่ต้องการ ให้ผ้า 2 ชั้นติดกันแนวยาวจะอยู่ด้านบน แนวเส้นจะอยู่ด้านล่าง ช่วยยึดให้ผ้าแน่น
4. ก่อนตัดด้าย เนาถอยหลัง 1 ครั้ง แล้วตัดด้ายออกการเนาผ้าไม่เท่ากัน ใช้เนาเพื่อประกอบตัวเสื้อ เพื่อลองตัวหรือตะเข็บที่ต้องการเสั้นำ

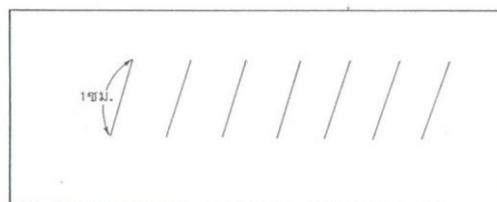
เนาเท่ากัน

1. โดยซ้อนผ้า 2 ชั้นเข้าด้วยกัน ตรึงด้วยเข็มหมุด เพื่อไม่ให้ผ้าเลื่อน
2. นำเข็มร้อยด้วยยาวประมาณ 30 เซนติเมตร ขมวดปมปลายด้ายเส้นเดียว
3. เริ่มต้นเนาทางด้านขวาไปทางซ้าย โดยแทงเข็มขึ้นลงให้ห่างกันประมาณ 1 เซนติเมตรตลอดแนว จะมองเห็นฝีเข็มเสมอกัน ทั้งบนผ้าและใต้ผ้า
4. ก่อนตัดด้าย เนาถอยหลัง 1 ครั้ง แล้วตัดด้ายออกการเนาแบบเท่ากันนี้ ใช้เนาบนผืนผ้าที่ต้องการความยาวเท่ากัน เช่น เมื่อเย็บผ้าชิ้นใหญ่ให้เท่ากับผ้าชิ้นเล็ก และในกรณีที่ผ้าเป็นแนวเส้นโค้ง

เนาแบบช่างเสื้อ

1. โดยซ้อนผ้า 2 ชั้นเข้าด้วยกัน ตรึงด้วยเข็มหมุด เพื่อไม่ให้ผ้าเลื่อน
2. นำเข็มร้อยด้วยยาวประมาณ 30 เซนติเมตร ขมวดปมปลายด้ายเส้นเดียว
3. แทงเข็มขึ้นทางด้านขวามือฝีเข็มให้ยาวประมาณ 1 เซนติเมตร ฝีเข็มที่ 2 ที่ 3 ให้ยาวประมาณ 0.5 เซนติเมตร สลับกัน ไปคือฝีเข็มยาว 1 ครั้ง สั้น 2 ครั้ง ทำสลับกันตลอดแนว
4. ก่อนตัดด้าย เนาถอยหลัง 1 ครั้ง แล้วตัดด้ายการเนาแบบช่างเสื้อใช้เนาสำหรับตะเข็บยาว ๆ เพื่อเป็นเส้นนำสำหรับผ้าที่ทำรอยกลิ้งแบบไม่ได้

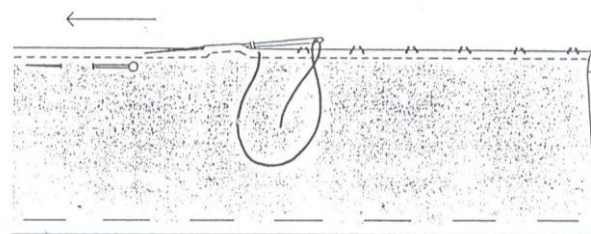

เนาเฉียง

1. โดยชั้นผ้า 2 ชั้นเข้าด้วยกัน ตรึงด้วยเข็มหมุด เพื่อไม่ให้ผ้าเลื่อน
2. นำเข็มร้อยด้ายยาวประมาณ 30 เซนติเมตร ขมวดปมปลายด้ายเส้นเดียว
3. เริ่มต้นเนาจากด้านขวาไปซ้าย โดยแทงเข็มให้แทงไปมา ฝีเข็มยาว 1 เซนติเมตร ห่างกัน 1 เซนติเมตร ให้ฝีเข็มขนานกันไปเรื่อยตลอดแนว

4. ก่อนตัดด้ายให้หยุดด้ายด้วยการเนาถอยหลัง 1 ครั้ง แล้วจึงตัดด้าย การเนาแบบเฉียง ใช้เนาชั้นนอกติดกันเนา เพื่อเชื่องรั้งคุม รอกการเย็บประกอบตัวเสื้อ เพื่อให้ไม่ให้เกิดเสียรูปทรง

การสอยผ้า

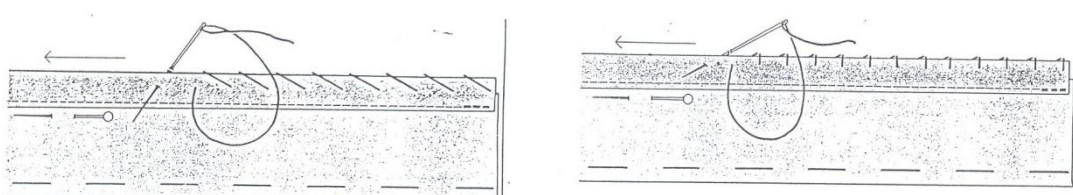
สอยช้อนด้าย

การพับ และการสอยชายให้สวย จะต้องให้รอยพับบางและรอยสอยเบาที่สุด เมื่อพับชายแล้วต้องไม่เป็นรอยพับผ้าด้านในนูนออกมาด้านนอก ถึงจะเป็นการพับที่ถูกต้อง และการสอยรอยพับ ถ้า เห็นรอยที่สอยอยู่ด้านนอกเป็นจุดนูนแสดงว่าเป็นการสอยที่ไม่ถูกต้อง ฉะนั้น การพับ และการสอยจะต้องคำนึงถึงลักษณะของผ้าที่นำมาสอยด้วย

สอยช้อนด้าย

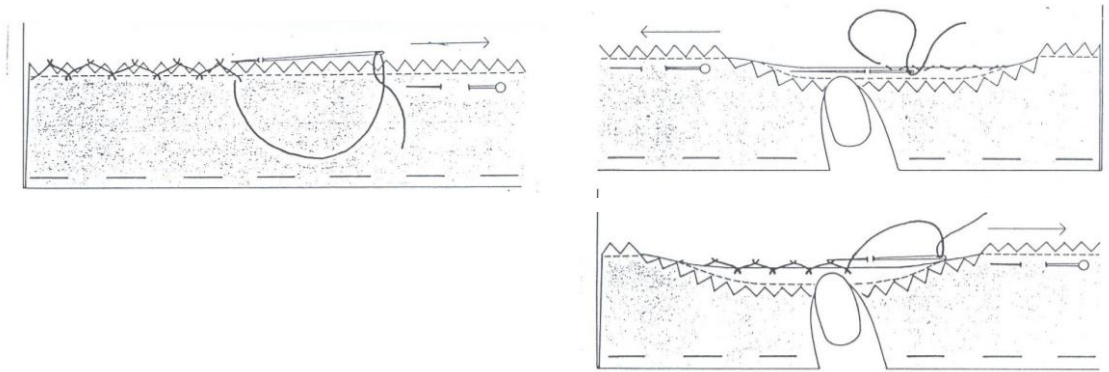
1. พับชายผ้า กลัดด้วยเข็มหมุด
2. เนาด้ายวิธีเนาไม่เท่ากัน
3. ขมวดปลายด้ายที่จะสอยให้เป็นปม เริ่มสอยจากทางขวาไป ทางซ้าย สะกิดเส้นด้ายจากผ้าชั้นล่างขึ้นมา 1 เส้น แทงสอดเข็มเข้าไปในรอยพับประมาณ 1 เซนติเมตร ผ่านออกมาแล้วเก็บด้ายจากผ้าชั้นล่าง 1 เส้น สลับกันไปดังนี้เรื่อยๆ ให้ที่ที่สอดเข็มเข้าไปในรอยพับตรงกับเส้นด้ายที่เก็บ ทำเช่นนี้ตลอดแนว

4. เมื่อจะตัดด้ายด้วยการสะกิดเส้นด้ายล่างและรอยพับ แล้วใช้ด้ายปลายเข็ม 2-3 ครั้ง แล้วดึงเข็มขึ้นจะทำให้ตะเข็บแน่น สอดเข็มเข้าไปในรอยพับผ่านด้ายออกมาที่ใดก็ได้ เพื่อช้อนปลายด้ายแล้วจึงตัดด้าย

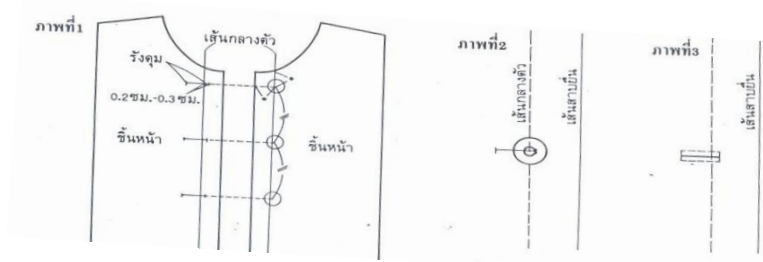
สอยแบบพัน

1. พับชายผ้า กลัดด้วยเข็มหมุด
2. เนาด้วยวิธีเนาไม่เท่ากัน
3. ขมวดปมด้ายให้หยุดด้ายด้วยการพันด้ายที่ปลายเข็มเข้าไปในรอยพับ แล้วแทงเข็มให้ห่างกันประมาณ 0.5 เซนติเมตร ทำเช่นนี้ตลอดแนว
4. เมื่อจะตัดด้ายให้หยุดด้ายด้วยการพันด้ายที่ปลายเข็มเข้าไปในรอยพับ แล้วแทงเข็มให้ห่างจากที่เดิมประมาณ 5 เซนติเมตร ตัดด้ายออก สอยแบบพันนี้เหมาะสำหรับใช้สอยปลายขาจากกางเกงผู้ชาย

สอยซิกแซ็ก

1. พับชายผ้า กลัดผ้าด้วยเข็มหมุด
  2. เนาด้วยวิธีเนาไม่เท่ากัน
  3. ขมวดปมด้ายแล้วสอยผ้าจากทางด้านซ้าย สะกิดเส้นของผ้าขึ้นล่างขึ้นมา 1 เส้นดึงด้ายให้ตึง แล้วก้าวฝีเข็มไปสะกิดเส้นด้ายของผ้า ที่ พับเป็นรูปเลี้ยวสลับฟันปลาไปเช่นนี้เรื่อยๆ ฝีเข็มแต่ละช่วงห่างกันประมาณ 1 เซนติเมตร ทำเช่นนี้ตลอดแนว
  4. เมื่อจะตัดด้ายให้หยุดด้ายด้วยการพันด้ายที่ปลายเข็ม 2-3 ครั้ง แล้วดึงเข็มขึ้น จะทำให้ตะเข็บแน่น สอดเข็มเข้าไปในรอยพับ แล้วแทงเข็มให้ห่างจากที่เดิมประมาณ 5 เซนติเมตร ตัดด้ายออก
- วิธีเจาะรังคุม (วิธีเจาะรังคุมแนวนอน)

ภาพที่ 1

เสื้อที่วางตำแหน่งรังคุมไว้เรียบร้อยแล้ว

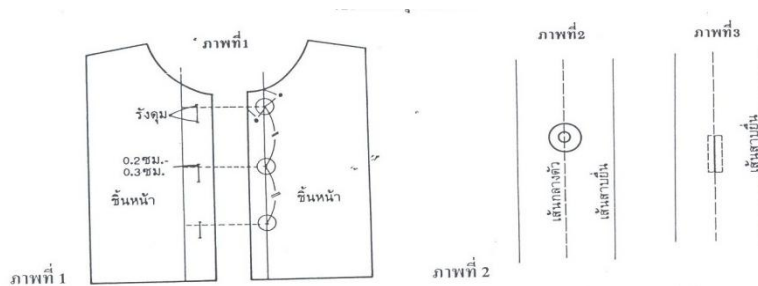
ภาพที่ 2

วิธีสร้างจุดเจาะรังคัมที่ถูกต้อง ให้วาดขนาดความกว้างของกระคัมทับเส้นกลางตัววาดจุดกึ่งกลาง
เม็ดกระคัม แล้ววาดเส้นเจาะรังคัมให้ยื่นจากเส้นกลางตัว 0.2-0.3 ซม. ตีเส้นขวางให้ยาวเท่ากับความกว้าง
ของกระคัม

ภาพที่ 3

เมื่อวางตำแหน่งเจาะรังคัมแล้ว วางเส้นขนานวัดขึ้น และลงจากเส้นที่ตีไว้ด้านบนละ 0.25 ซม. (รัง
คัมจะกว้าง 0.5 ซม.)

วิธีเจาะรังคัมแนวตั้ง

ภาพที่ 1

แบบตัดที่มีเส้นต่อสาบ 4-5 ซม. ต้องวางตำแหน่งเจาะรังคัมให้ยาวตามรูปสาบ

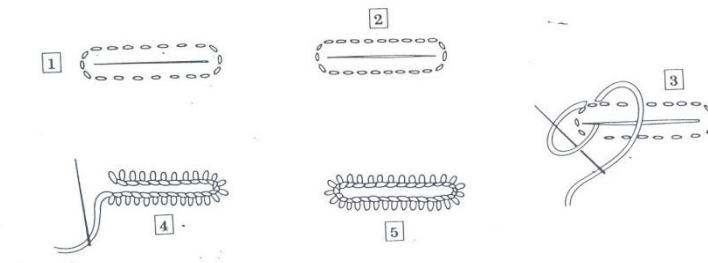
ภาพที่ 2

วิธีวางตำแหน่งเจาะรังคัม ให้วาดขนาดความกว้างของกระคัมทับเส้นกลางตัววางจุดกึ่งกลางเป็น
เม็ดกระคัม ตีเส้นเจาะรังคัมเพิ่มจากจุดกึ่งกลางกระคัม 0.2-0.3 ซม. ตีเส้นตามแนวตั้ง ยาวเท่ากับความ
กว้างของกระคัม

ภาพที่ 3

เมื่อวางตำแหน่งรังคัม แล้ววาดขนาดของรังคัมให้กว้าง 0.5 ซม

วิธีเจาะรังคัมแบบถักริมคัทเวิร์ค

แบบถักริมคัทเวิร์คหุ้มน้ายมม

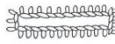
1. กำหนดตำแหน่งรังคัม เนาช่วงสั้นๆ 2 แถวขนานกัน 0.2 ซม. เพื่อเป็นเส้นนำเวลาทำคัทเวิร์ค

2. เจาะรั้งคุม โดยการทบทกลางรั้ง แล้วตัดตามรอยตำแหน่งรั้งคุม
3. เทงเข็มไว้รั้งคุม สอดปลายเข็มจากช่องที่เจาะไว้ ทำคัทเวิร์คครอบรั้งคุม (เวลาคัทเวิร์คให้เส้นด้ายชิดเป็นเนื้อเดียวกัน)

4. เมื่อคัทเวิร์คครอบรั้งคุมแล้ว เพื่อให้รั้งคุมทนทาน ให้คัทเวิร์คบนเส้นด้ายที่ทำไว้ในข้อ 3

แบบถักริมคัทเวิร์คหัวมนท้ายตัด ทำลักษณะเดียวกับหัวมนท้ายมน

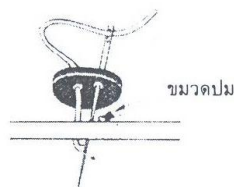
แบบถักริมคัทเวิร์คหัวตัดท้ายตัด ทำลักษณะเดียวกับหัวมนท้ายมน

วิธีติดกระดุม

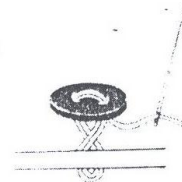
กระดุมเนื้อสตรีมีหลายขนาด ตั้งแต่ขนาดเล็ก 0.5 ซม. ไปจนถึงขนาดใหญ่ ประมาณ 4 ซม. ดังนั้นวิธีติดกระดุมจึงมีหลายวิธีตามความเหมาะสมกับขนาดของเม็ดกระดุม

วิธีติดกระดุมกลมมีรู 2

ภาพที่ 1

ภาพที่ 2

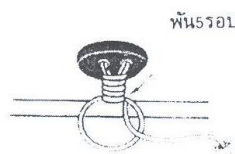
ภาพที่ 1

ขมวดปมปลายด้าย เทงเข็มลงตรงตำแหน่งติดกระดุมให้ปมด้ายอยู่ด้านนอก เช็บกระดุมติดกับผ้า โดยจับกระดุมห่างจากผ้า 0.2 ซม.

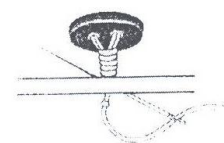
ภาพที่ 2

เทงเข็มขึ้นลงคร่อมกระดุม 3 ครั้ง

ภาพที่ 3

ภาพที่ 4

ภาพที่ 3

จับเม็ดกระดุมไว้ พันด้ายได้เม็ดกระดุม 5 รอบ แล้วพันด้ายลายเข็ม 1 ครั้ง เป็นการหยุดด้าย แล้วเทงเข็มไปได้ผ้า

ภาพที่ 4

พันหัวเข็ม 2 รอบ ที่ด้านหลังเป็นการหยุด
ด้ายอีกครั้ง แทะงเข็มขึ้นข้างบน ตัดด้าย

วิธีติดกระดุมกลมมีรู 4 รู

กระดุมกลมแบบ 4 รู สามารถที่จะติดให้พลิกเพลงได้หลายรูปแบบ ดังนี้

1. เป็นรูปตัวคูณ

2. เป็นรูปเส้นขนาน

3. เป็นรูปตัวแซด

4. เป็นรูปตัวคูณภาคตัดหัว-ท้าย

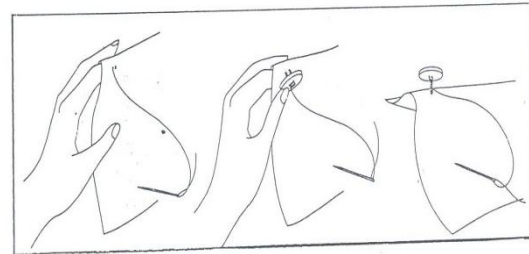
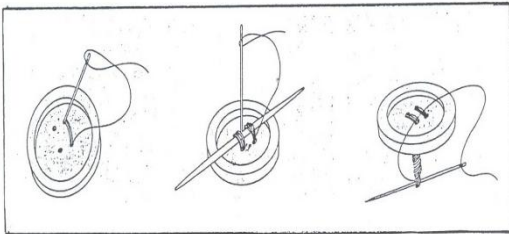
5. เป็นรูปสี่เหลี่ยม

6. เป็นรูปด้านหญ้า

7. เป็นรูปสี่เหลี่ยมมีเส้นทแยงมุม

วิธีติดกระดุมปุ่มไว้ก้าน

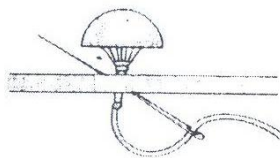

ภาพที่ 1

ขมวดปมปลายด้าย แทะงเข็มลงตรง
ตำแหน่งติดกระดุมเย็บกระดุมตรงไว้ 4 มุม โดย
ให้กระดุมห่างจากผ้า 0.2 ซม.

ภาพที่ 2

เมื่อตรงกระดุมติดไว้กับผ้าทั้ง 4 มุม
แล้วจับเม็ดกระดุมไว้ พันด้ายได้เม็ดกระดุม 5
รอบ แล้วพันด้ายปลายเข็ม 1 ครั้ง เป็นการหยุด
ด้าย จากนั้นแทะงเข็มไปได้ผ้า

ภาพที่ 3

พันหัวเข็ม 2 รอบ ที่ด้านหลังเป็นการหยุด
ด้ายอีกครั้ง แทะงเข็มขึ้นด้านบน ตัดด้าย

วิธีติดกระดุมแป็บ

ภาพที่ 1

ขมวดปมปลายด้าย แทะเข็มลงบนผ้าทำ
ปมด้ายไว้ใต้กระดุม สอดเข็มจากใต้กระดุม แทะ
เข็มผ่านรูกระดุม

ภาพที่ 2-3

ทำคัทเวิร์คในรูกระดุม รูดะ 3-4 ครั้ง ทำ
เหมือนกันทั้ง 4 รู

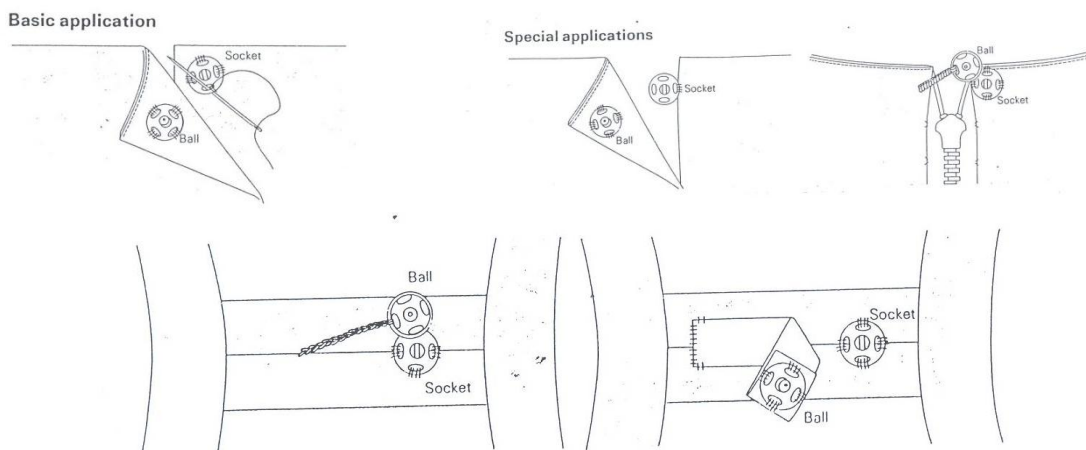
ภาพที่ 4

พันด้ายปลายเข็ม 2-3 รอบ ดึงเข็มขึ้น

ภาพที่ 5

ทะเข็มเข้าใต้กระดุมกันด้ายหลุด
หมายเหตุ กระดุมตัวผู้และกระดุมตัวเมีย วิธีติด
เหมือนกัน

ลักษณะของการติดกระดุมแป็บ Snap fasteners

5. เกณฑ์ในการประเมิน

1. เน้าผ้าได้ 4 แบบ

2. สอยผ้าได้ 3 แบบ
3. กำหนดรั้งคุมได้ถูกต้อง
4. ตัดกระดุมได้ถูกต้อง

แผนการสอนรายคาบ

คาบที่ 4 เรื่องที่สอน การติดตะขอแบบต่างๆ การติดชิป โดยครู ภาณี กสิกรอุดมไพศาล

---

1. จุดประสงค์การสอน

1. รู้จักตะขอแบบต่างๆ
2. ติดตะขอแบบต่างๆ ได้ถูกต้อง
3. รู้จักชิปชนิดต่างๆ
4. ติดชิปด้วยมือได้
5. ติดชิปด้วยจักรได้

2. รายการสอน

1. บอกจุดประสงค์การสอน
2. อธิบายและสาธิตวิธีติดตะขอแบบต่างๆ
3. อธิบายและสาธิตวิธี การติดชิปแบบต่างๆ

3. วัสดุอุปกรณ์ หนังสือ และสิ่งที่ต้องเตรียม